

***Suvestinė redakcija nuo 2014-07-01 iki 2015-12-31***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [130-4680](#), i. k. 104301MISAK00D1-436*

***Nauja redakcija nuo 2007-07-11:***

*Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin. 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS**

**DĖL BENDRŲJŲ SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO NUOSTATŲ  
PATVIRTINIMO**

2004 m. rugpjūčio 16 d. Nr. D1-436  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025) 8 straipsnio 2 dalimi ir 10 straipsnio 2 dalimi,

1. T v i r t i n u Bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus (pridedama).
2. P a v e d u regionų aplinkos apsaugos departamentams derinti savivaldybių aplinkos monitoringo programas bei kontroliuoti jų vykdymą.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-436  
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2007 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. D1-380  
redakcija)

## **BENDRIEJI SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO NUOSTATAI**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Bendrieji savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja savivaldybių aplinkos monitoringo programos turinį, jos rengimo, derinimo, vykdymo, savivaldybių aplinkos monitoringo kontrolės užtikrinimo ir informacijos teikimo tvarką.

2. Savivaldybių aplinkos monitoringas – aplinkos monitoringo sistemos dalis, apimanti savivaldybių lygiu joms priskirtose teritorijose vykdomus sistemingus gamtinės aplinkos bei jos komponentų būklės ir jų tarpusavio sąveikos stebėjimus, antropogeninio poveikio aplinkai vertinimą ir prognozes.

3. Nuostatai privalomi visiems savivaldybių aplinkos monitoringą vykdančioms bei kontrolę užtikrinantiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

4. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025) vartojamas sąvokas.

### **II. SAVIVALDYBĖS APLINKOS MONITORINGO PROGRAMA, JOS RENGIMAS IR VYKDYMAS**

5. Savivaldybių aplinkos monitoringą organizuoja savivaldybės vykdomoji institucija.

6. Savivaldybių aplinkos monitoringas vykdomas pagal Nuostatų nustatyta tvarka parengtas, suderintas ir patvirtintas savivaldybių aplinkos monitoringo programas.

7. Savivaldybės aplinkos monitoringo programa (toliau – Programa) turi:

7.1. būti skirta aplinkos kokybei valdyti savivaldybės teritorijoje, kad atlikus stebėjimus būtų gauta išsamesnė, negu gaunama valstybinio aplinkos monitoringo metu, informacija apie savivaldybių teritorijų gamtinės aplinkos būklę, kuria remiantis būtų galima vertinti ir prognozuoti aplinkos pokyčius bei galimas pasekmes, rengti atitinkamas rekomendacijas, planuoti neigiamo poveikio mažinimo programas bei planus ir įgyvendinti jose numatytas priemones, teikti informaciją specialistams bei visuomenei;

7.2. apibrėžti savivaldybių aplinkos monitoringo apimtį;

7.3. remtis lėšų efektyvaus panaudojimo principu.

8. Programa rengiama 3–6 metams. Jei Programai parengti būtini papildomų aplinkos tyrimų ar esamos situacijos vertinimo rezultatai, tokie tyrimai ir vertinimas turi būti atlikti prieš rengiant Programą.

9. Programa skirstoma į dalis pagal gamtinės aplinkos sferas: oras, vanduo (paviršinis, požeminis), dirvožemis, gyvoji gamta, kraštovaizdis. Atsižvelgiant į esamą situaciją konkrečioje savivaldybėje, Programa gali būti rengiama tik atskiroms gamtinės aplinkos sferoms (pvz., tik orui ir vandeniui).

10. Programoje turi būti nurodyta:

10.1. monitoringo tikslas, pagrindiniai uždaviniai, monitoringo poreikio pagrindimas;

10.2. monitoringo planas kiekvienai Programos daliai, kuriame nurodoma:

10.2.1. monitoringo objektai (pvz., aplinkos oras, upės, ežerai, gyvūnų ar augalų rūšys ir pan.);

10.2.2. stebimi parametrai (pvz., meteorologiniai parametrai (temperatūra, vėjo greitis, vėjo kryptis, ir pan.), taršos parametrai (kietosios dalelės, lakieji organiniai junginiai, sunkieji metalai ir

pan.), hidrocheminiai parametrai (N, NO<sub>2</sub>, NO<sub>3</sub> ir pan.), rūšies gausumo parametrai (individu skaičius, porų skaičius ir pan.) ir t. t.) ir matavimo vienetai;

10.2.3. stebėjimų periodiškumas (nurodomas konkretus laikotarpis ar kartai per tam tikrą laikotarpį, pvz., 9 kartai per metus);

10.2.4. monitoringo vietų parinkimo principai ir pagrindimas;

10.2.5. monitoringo vietų skaičius ir jų išsidėstymo schema GIS pagrindu;

10.2.6. metodų bei procedūrų sąrašas su nuorodomis į atitinkamus teisės aktus, kuriuose yra įtvirtinti nurodyti metodai ir procedūros, o, jei tokių teisės aktų nėra, pateikiamos nuorodos į Lietuvos, Europos, tarptautinius standartus ar tarptautinių susitarimų reikalavimus;

10.2.7. atskiroms monitoringo dalims taikomi vertinimo kriterijai (pvz., dirvožemio monitoringo duomenys vertinami pagal geocheminio fono rodiklius ir pan.);

10.3. monitoringo duomenų bei ataskaitų (metinės ir galutinės ataskaitos, apimančios savivaldybių teritorijų gamtinės aplinkos būklės vertinimą, išvadas ir pasiūlymus dėl galimų neigiamo poveikio mažinimo priemonių) teikimo forma, terminai, monitoringo duomenų ir ataskaitų gavėjai.

11. Programa turi būti suderinta šių Nuostatų III skyriuje nustatyta tvarka. Suderintą Programą tvirtina savivaldybės taryba.

### **III. SAVIVALDYBĖS APLINKOS MONITORINGO PROGRAMOS DERINIMAS**

12. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga Programą (3 egz. spausdinto teksto ir įrašytą į magnetinę laikmeną) pateikia derinti Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

13. AAA ne vėliau kaip per 10 darbo dienų įvertina pateiktą Programą ir, atsižvelgdama į derinamos Programos struktūrą, teikia Programą kartu su savo pastabomis pagal kompetenciją derinti:

13.1. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, jei Programa apima žemės gelmių, požeminio vandens ir dirvožemio monitoringą;

13.2. Aplinkos ministerijai, jei Programa apima kraštovaizdžio (išskyrus jūros kranto dinamikos) ir gyvosios gamtos monitoringą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

14. Institucijos, nurodytos šių Nuostatų 13.1–13.2 punktuose, išnagrinėja pateiktą Programą ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo programos gavimo iš AAA dienos pateikia raštu savo pastabas ir pasiūlymus AAA arba raštu derina Programą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

15. AAA apibendrina iš kitų institucijų gautas pastabas ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po pastabų gavimo iš visų Programą derinusių institucijų dienos raštu pateikia apibendrintas pastabas savivaldybės vykdomajai institucijai arba jos įgaliotai įstaigai, teikusiai Programą derinti, arba raštu derina Programą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

16. AAA vadovo sprendimu, kai Programai vertinti reikalinga nepriklausomų specialistų ekspertizė, terminai, nurodyti šių Nuostatų 13, 14 punktuose, gali būti pratęsti, tačiau bendra Programos derinimo procedūra, apimanti šių Nuostatų 13–15 punktuose išvardytus veiksmus, turi būti ne ilgesnė, kaip 3 mėnesiai nuo Programos gavimo AAA dienos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

17. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga, teikusi Programą derinti, gavusi pastabas ir pasiūlymus iš AAA, Programą patikslina ir pateikia pakartotinai derinti šių Nuostatų nustatyta tvarka. Pakartotiniam derinimui pateikta Programa derinama šių Nuostatų 13–16 punktuose nustatyta tvarka.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

18. Jei dėl pasikeitusios teisinės, ekonominės ar ekologinės situacijos ar kitų aplinkybių Programą būtina keisti, savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga pakeistą Programą teikia derinti šių Nuostatų nustatyta tvarka.

#### **IV. SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO KONTROLĖ**

19. Programos vykdymą, monitoringo duomenų kokybę, taip pat ar taikomi metodai atitinka teisės aktus, kontroliuoja atitinkami regionų aplinkos apsaugos departamentai (toliau – RAAD).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

20. RAAD turi teisę iš savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgaliotos įstaigos reikalauti papildomos informacijos, susijusios su Programos vykdymu ir reikalingos savivaldybių aplinkos monitoringo kontrolei užtikrinti.

#### **V. SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO DUOMENŲ IR INFORMACIJOS KAUPIMAS, SAUGOJIMAS BEI PATEIKIMAS**

21. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys renkami, kaupiami ir saugomi savivaldybių institucijų nustatyta tvarka.

22. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys ir ataskaitos yra nuolatinio saugojimo.

23. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos (metinės ir galutinė) turi būti skelbiamos savivaldybių interneto svetainėse.

24. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos (metinė ir galutinė) teikiami AAA ir kitoms Programoje nurodytoms institucijoms Programoje nustatytais terminais ir šia tvarka:

24.1. AAA aplinkos oro ir paviršinio vandens savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys teikiami naudojant informacinę sistemą „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (toliau – IS „AIVIKS“). Jei pateikti nurodytų duomenų naudojant IS „AIVIKS“ nėra techninių galimybių, duomenys teikiami Programoje nurodyta forma. Duomenis, pateiktus nenaudojant IS „AIVIKS“, AAA suveda į IS „AIVIKS“;

24.2. kiti šių Nuostatų 24.1 punkte nenurodyti duomenys ir ataskaitos teikiami Programoje nurodyta forma.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

25. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos kitoms valstybės, savivaldybių institucijoms, mokslo įstaigoms, juridiniams ir fiziniams asmenims teikiama įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

26. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys ir ataskaitos užsienio valstybėms ir tarptautinėms organizacijoms teikiama teisės aktų ir tarptautinių susitarimų nustatyta tvarka.

#### **VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

27. Atliekant savivaldybės teritorijos gamtinės aplinkos būklės vertinimą gali būti naudojami ir ūkio subjektų vykdomo aplinkos monitoringo duomenys.

28. Juridiniai ar fiziniai asmenys, pažeidę Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

---

*Priedo pakeitimai:*

Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin., 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin., 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380

Dėl aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-810](#), 2009-12-28, Žin., 2009, Nr. 159-7262 (2009-12-31), i. k. 109301MISAK00D1-810

Dėl aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-338](#), 2012-04-23, Žin., 2012, Nr. 50-2492 (2012-04-28), i. k. 112301MISAK00D1-338

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo